

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

✓ การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองจะเจริญขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ประชาชนของประเทศเป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีการศึกษาถึงระดับที่จะไปทำหน้าที่พัฒนาประเทศในสถานต่าง ๆ และระดับต่าง ๆ ได้ "การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เป็นเรื่องส่วนรวมของชาติ จำเป็นต้องกำหนดความมุ่งหมายและวางแผนการศึกษา ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความรอบคอบ ในปัจจุบันเรามีความเชื่ออยู่ว่า การศึกษาคือการพัฒนาคน (Education is the development of man power) พัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของชาติ"¹ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า "คุณภาพของประชากร จึงเป็นผลสะท้อนมาจากคุณภาพของการศึกษา การพัฒนาการศึกษา จึงเปรียบเสมือนแม่บทของการพัฒนาทุก ๆ ด้าน"²

ปัจจุบันคุณภาพของการศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษา มีปัญหาสำคัญแปลทางการศึกษาหลายประการ เช่น ปัญหาเด็กตกชั้น

¹ บัณฑิต พิภพชะวัน, การประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 47-48.

² มยุรี จารุปาน, "การประเมินผลความสูญเสียผู้มีความสามารถที่จะเรียนในชั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ระหว่างปี 2512-2519," วารสารบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2, หน้า 237.

จบประณปีที่ 4 แล้วยังอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์ประกอบหลายคานควยกัน

ปัจจัยอันหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา คือ การที่นักเรียนมีสุขภาพอนามัยไม่แข็งแรงสมบูรณ์ จิตใจอารมณ์ไม่พอใจ ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุทำให้ประสิทธิภาพในการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร ดังที่ ฮาร์ท และ เชย์ (Hart and Shay) กล่าวว่า "สมรรถภาพทางกายและความสามารถทางวิชาการมีความสัมพันธ์กัน ถ้าสมรรถภาพทางกายดีก็จะทำให้การเรียนดีขึ้น"¹

การศึกษาในระดับประถมศึกษา ถือเป็นการศึกษาภาคบังคับที่เยาวชนทุกคนควรได้รับ เพราะเป็นการวางรากฐานเบื้องต้นให้แก่กุลบุตรกุลธิดาโดยทั่วไป ในแผนการศึกษาชาติฉบับ 2503 กล่าวว่า "การประถมศึกษาเป็นการศึกษาซึ่งมุ่งที่จะเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก ด้วยการอบรมสั่งสอนขั้นมูลฐาน อันเป็นแนวทางไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติ"² แต่หลัง 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร ได้ดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาจุดมุ่งหมายไว้ดังนี้คือ "หลักสูตรประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยเริ่มเรียน ประสพการณ์ทั้งหมดที่จัดไว้

¹ Marcia E Hart and Claton T. Shay, "Relationship Between Physical Education and Academic Success," AAHPER Research Quarterly 35 (October 1964) : P. 357 - 448

² สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503), หน้า 5

มีองค์ประกอบและรูปแบบที่สมบูรณ์ในตัวเอง เพื่อความต้องการของประชาชนในทุกภูมิภาค เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน"¹ แผนการศึกษาชาติฉบับ 2520 กล่าวว่า "การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิต และทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความอยู่รอดปลอดภัย ความมั่นคง และความผาสุกรวมกันในสังคมไทยเป็นประการสำคัญ"² และหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ 4 หมวด คือ คุณสมบัติที่ต้องการเน้น ความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ชีวิตที่สงบสุข และสมาชิกที่ดีของชุมชนและชาติ โดยมีหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน
2. เป็นการศึกษาที่มุ่งใหญ่ เรือนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. มุ่งที่จะสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสที่จะจัดหลักสูตรบางส่วน ให้เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นเอง"³

¹ บันลือ พฤกษ์วัน, การประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช 2519), หน้า 55.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520, หน้า 2.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น, 2521), หน้า 1-3.

ปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีหน่วยงานใหญ่ ๆ รับผิดชอบคือ

1. กองการประถมศึกษาของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีกองการศึกษาประชาบาล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ประสานงาน
3. เทศบาลและกรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนราษฎร์ซึ่งอยู่ในความดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากนี้ การศึกษาระดับประถมศึกษา ยังอยู่ในความรับผิดชอบของตำรวจตระเวนชายแดนอันเป็นโรงเรียนชนบทชายแดน โรงเรียนประถมศึกษาของกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนสามัญของวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยบางแห่ง

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบในการจัดโรงเรียนประถมศึกษา เนื่องมาจากการโอนโรงเรียนประชาบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมาขึ้นต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2509 มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาไปสู่ท้องถิ่น¹

การวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายต่อหัว ค่างาน และค่าดำเนินการ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับต่ำสุด

¹ ส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, ท่านกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์กลางเวียง, 2519), หน้า 1.

โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ¹ ดังนั้นเด็กในชนบทจึงไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับเด็กในกรุงเทพมหานคร สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครได้คะแนนสูงประมาณ 2 เท่าของเด็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้คะแนนต่ำกว่านักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษามาก² และในค่านครผู้สอน ครูโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง มีสัมฤทธิ์ผลดีกว่าครูในภาคอื่น ๆ และครูสังกัดกรมสามัญศึกษามีสัมฤทธิ์ผลดีกว่าครูสังกัดกรมอื่น ๆ³

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ, "ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา อาคาร สถานที่ และครู," รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2519), หน้าบทคัดย่อ.

² สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ, "การทดสอบทักษะเบื้องต้นทางการเรียนครั้งที่ 2 เปรียบเทียบกับครั้งแรก" รายงานการวิจัยประสิทธิภาพโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2519), หน้าบทคัดย่อ.

³ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ, "สัมฤทธิ์ผลครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3" รายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2519), หน้าบทคัดย่อ.

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ เป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทย มีชายแดนติดต่อกับประเทศพม่าและประเทศลาว แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 895,223 คน งานรับผิดชอบในด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 600 โรงเรียน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายรับผิดชอบ มีครูจำนวน 5015 คน และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 119,642 คน¹ ทั้งนี้ไม่ได้คิดรวมในส่วนที่ทำการโอนไปให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา

✓ ความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2520 ข้อ 6 ได้กล่าวไว้ว่า "ให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพ และอนามัย สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" และข้อ 8 ได้กล่าวไว้ว่า " ให้ความสามารถในการติดต่อทำความเข้าใจและร่วมมือซึ่งกันและกัน รู้จักแสวงหาความจริง มีความกตริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหาและขอชดเชยภัยสติปัญญา และโดยสันติวิธี"²

ส่วนแนวนโยบายการศึกษาของรัฐ ข้อ 13 กล่าวว่า "รัฐพึงจัดให้สาระและกระบวนการ เรียนรู้ครบถ้วนและกลมกลืนกันระหว่าง ความเจริญงอกงามทางคุณธรรม จริยธรรม และปัญญา กับความเจริญทางวัตถุ และระหว่างความเจริญงอกงามทางร่างกายและจิตใจ ทั้งนี้เพื่อการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ตามสภาพการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา....."³

¹ ส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย, รายงานสถิติเกี่ยวกับการศึกษา (สิงหาคม 2521)

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2520), หน้า 2.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

หมวดที่ 6 กล่าวถึง ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม พลานามัย สภาพแวดล้อม และกิจกรรมเยาวชน ข้อ 51 "รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกระดับการศึกษาและพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของภารกิจฯ สุขภาพอนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน"¹

ทั้งนั้นจะเห็นได้ว่า พลศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคล ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ให้เป็นผู้มีความสามารถในด้านการทำงาน เพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคม และช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพของกำลังคนในด้านการพัฒนาประเทศอีกด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งให้นักเรียนได้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ใฝ่รู้จักการเล่น รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการทำงานร่วมกัน ในการที่จะให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว โรงเรียนจะต้องวางรากฐานเหล่านี้ให้กับนักเรียน และสำหรับการเรียนการสอนทางคานพลศึกษา จำเป็นที่โรงเรียนจะต้องจัดสภาพการเรียนทางวิชาพลศึกษาให้เหมาะสม มีการจัดเป็นระเบียบแบบแผน และถูกต้องตามหลักวิชาการพลศึกษา ได้แก่ การมีครูผู้สอนที่มีคุณภาพ มีอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก สถานที่อย่างเพียงพอ ตลอดจนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป จะทำให้การทำงานทางคานพลศึกษาดำเนินไปไม่ดีเท่าที่ควร

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2520), หน้า 12.

ผู้วิจัยมีความสนใจและเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนในโรงเรียนประชาบาลจังหวัดเชียงราย เนื่องจากผู้วิจัยมีส่วนรับผิดชอบงานด้านการสอนพลศึกษาในระดับต่าง ๆ ของวิทยาลัยครูเชียงราย นักศึกษาเหล่านี้เมื่อสำเร็จการศึกษา ก็จะต้องออกไปรับผิดชอบการสอนในโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายเป็นส่วนใหญ่ จึงมองเห็นว่าการวิจัยเรื่องนี้จะมีความประโยชน์ต่อผู้วิจัยเอง ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หมวดการศึกษาในระดับอำเภอ ส่วนการศึกษาของจังหวัด และสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่มีหน้าที่ผลิตครูออกไปสอนโรงเรียนองค์การ ฯ เหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำไปวางแผนและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนวิชาพลศึกษาให้แก่นักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาทางด้านการจัดบริหาร ด้านการสอนและงานรับผิดชอบอื่น ๆ ทางพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของครูผู้สอนที่มีวุฒิทางพลศึกษาและไม่มีวุฒิพลศึกษา
3. เพื่อสำรวจความคิดเห็น และความต้องการของครูพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย
4. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนงานพลศึกษา จากผู้บริหารในระดับต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

เนื่องจากการที่จะจัดบริหารและสอนพลศึกษาให้ได้ผลดีนั้น จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ วุฒิของครูผู้สอน การจัดกิจกรรมทางพลศึกษา ความเพียงพอของอุปกรณ์และสถานที่ ตลอดจนการให้การสนับสนุนจากผู้บริหาร ดังนั้นการจะจัดพลศึกษาให้ได้ผลดีนั้น ย่อมจะมีปัญหาในการจัดดำเนินการบ้างไม่มากก็น้อย

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ผู้วิจัยถือว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย ให้คำตอบที่เชื่อถือได้
2. ทุกโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้วิจัยถือว่า ครูที่สอนพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงรายประสบปัญหาค้นต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยในการสอน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะศึกษาปัญหาการจัดและการสอนพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูที่สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย โรงเรียนละ 3 คน จำนวน 230 โรงเรียนปีการศึกษา 2520
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาค้นคว้าปัญหาต่าง ๆ คือ
 - 2.1 ปัญหาการจัดและบริหารทางพลศึกษา
 - 2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั่วโมง
 - 2.3 ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์สถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวก
 - 2.4 ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน
 - 2.5 ปัญหาเกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการของครูพลศึกษา
 - 2.6 ปัญหาเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนงานพลศึกษาจากผู้บริหารระดับต่าง ๆ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในระดับอำเภอและจังหวัด

ในการที่จะช่วยปรับปรุงงานทางด้านพลศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานพลศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานพลศึกษา

3. ช่วยให้ครูผู้สอน ผู้บริหารในส่วนอำเภอหรือจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไคทรามขอเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคของงานพลศึกษาในโรงเรียนองค์การ

4. เพื่อเป็นประโยชน์แก่สถาบันฝึกหัดครู ในการที่จะวางแนวทางผลิตครูออกมาทำงานใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางที่จะจัดสอนกิจกรรมทางพลศึกษาให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

5. เพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้า หรือวิจัยเกี่ยวกับงานด้านพลศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งหมายถึงโรงเรียนประชาบาลที่อยู่ในชนบท

คำจำกัดความ

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนหรือผู้หน้าที่รับผิดชอบการสอนพลศึกษาซึ่งรวมทั้งผู้ที่มีวุฒิพลศึกษาและไม่มีวุฒิพลศึกษา

โรงเรียนองค์การ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงราย

ผู้บริหาร หมายถึง ครูใหญ่ หัวหน้าส่วนการศึกษา และเจ้าหน้าที่การศึกษา ทั้งในระดับอำเภอและจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาประชาบาล